

Pierwsze międzynarodowe spotkanie liderów wspólnot charyzmatycznych

zorganizowane przez CHARIS

(Recife - sobota 18 stycznia 2020)

Skierowane przez kard. K. Farrella do biskupów

"CHARIS: natura i funkcje"

Drodzy bracia w biskupstwie,

Cieszę się, że jestem tu dziś z wami, aby przypatrzeć się Katolickiej Odnowie Charyzmatycznej, kościelnej rzeczywistości tak ważnej dla Kościoła powszechnego. Przemawiam do was jako **Prefekt Dykasterii ds. Świeckich, Rodziny i Życia**: to Dykasteria Kurii Rzymskiej, której powierzono kompetencje i **prawną władzę, aby "towarzyszyć życiu i rozwojowi stowarzyszeń wiernych i ruchów świeckich"** i żeby "ustanawiać te, które mają charakter międzynarodowy i zatwierdzać lub rozeznawać ich statuty" (Statuty Dykasterii ds. Świeckich, Rodziny i Życia, Art. 7). To dlatego Papież powierzył naszej Dykasterii nadzór nad procesem, który doprowadził do **kanonicznego powstania CHARIS**.

1. CHARIS. Krótki opis.

Pozwólcie, że zacznę od wyjaśnienia natury, funkcji i sposobu działania CHARIS. W tym celu spróbuję odpowiedzieć na trzy zasadnicze pytania.

Pierwsze pytanie: Czym jest CHARIS? Jak mówią Statuty w artykule pierwszym: "Międzynarodowa Służba Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej, znana także jako CHARIS, jest międzynarodowym ciałem służebnym dla wszelkich form wyrażenia Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej" (Statuty CHARIS, Art. 1 § 1). Chciałbym podkreślić dwa aspekty tej definicji.

Po pierwsze: CHARIS jest **ciałem służebnym. Nie jest ani ciałem zarządzającym, ani parlamentem, gdzie prawo musi być przegłosowane i narzucone wszystkim członkom Odnowy**. To znaczy, że **nie jest niezbędne, aby każda grupa musiała być "reprezentowana" w CHARIS**. Nie chodzi o obecność przedstawiciela w CHARIS, który dawałby legitymację grupie. "Niektóre" osoby z różnych form wyrażenia Odnowy pracując na zmianę dla CHARIS będą świadczyć usługi, które korespondują z tą misją. "Członkowie" Międzynarodowej Służby Komunii i "reprezentanci" Kontynentalnych i Narodowych Służb Komunii otrzymują mandat do służby w ograniczonym okresie czasu i potem zostaną zastąpione kimś innym.

Drugi aspekt w definicji statutowej jest taki: CHARIS jest w służbie "wszystkich rzeczywistości" w obrębie Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej. Jego praca nie jest ograniczona do specyficznej "kategorii" (wspólnoty, grupy modlitewne itp.) lub tylko do większych stowarzyszeń zrodzonych z Odnowy. CHARIS jest w służbie każdej bez wyjątku

formy Odnowy, nawet tych najmniejszych. Dlatego jednym z pierwszych zadań każdej Krajowej Służby Komunii jest **zidentyfikować wszystkie rzeczywistości**, które uważają same siebie za część "strumienia łaski", który jest Katolicką Odnową Charyzmatyczną i wciągając je do wielkiej "rodziny" Odnowy, dzielącej tę samą wspólnotę i **oferującą im te same posługi**.

Drugie pytanie: Jaka jest praca CHARIS? CHARIS pomaga zapewnić posługi dla Odnowy. Jedną z najważniejszych posług jest "propagowanie i umacnianie jedności pomiędzy wszelkimi rzeczywistościami charyzmatycznymi, rozbudzając poczucie istnienia światowej rodziny Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej" (Art 1 § 1). **Spotkania**, wzajemna **wiedza**, **współpraca**, wspólna **modlitwa** i **celebracje** liturgiczne na wiele sposobów mają pomagać wszystkim rzeczywistościom Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej, żeby poczuły się częścią jednej wielkiej rodziny. Ale wspólnota nie jest jedyna "służbą" propagowaną przez CHARIS. Różne inne ważne posługi oferowane są w obszarze **informacji, formacji i szkoleń i doradzania** (Art 4 § 2). Dzielenie się informacją jest istotne w celu budowania wspólnoty; biuro CHARIS w Rzymie działa przez **stronę internetową CHARIS, Czasopismo CHARIS** i adresy mailowe, aby przyjmować komentarze i zapytania. Jeśli chodzi o formację i szkolenia: wspomnę **Instytut Przywództwa CHARIS (CLI czyli CHARIS Leadership Institute), programy Formacji Młodych oraz formację ekumeniczną czy działalność charytatywną**. Co się tyczy doradzania, CHARIS może zapewnić pomoc poprzez swoją **Komisję Teologiczną**, zapewnić **wsparcie kanoniczne** dla wspólnot potrzebujących pomocy w napisaniu swoich Statutów; zapewnić **wsparcie duszpasterskie poprzez Komisję Duszpasterską**, na przykład przez zasugerowanie nowych dróg rozprzestrzeniania się łaski chrztu w Duchu Świętym poprzez Kościół. Jest również **specjalna komisja wewnątrz CHARIS, zwana Koinonia**, przeznaczona do służby wspólnotom narodzonym w Katolickiej Odnowie Charyzmatycznej; **ta komisja zorganizowała to spotkanie**. Ostatnią "posługą", którą chcę wspomnieć, jest wsparcie, jakie CHARIS może zapewnić biskupom i kapłanom, którzy poproszą o pomoc (Art 4 § 1). CHARIS jest w stanie asystować lokalnym duchownym w lepszym zrozumieniu natury i praktyki rzeczywistości wewnątrz Odnowy, jeśli będą chcieli szukać współpracy duszpasterskiej w Odnowie lub jeśli będą potrzebować więcej elementów w związku z rozeznawaniem i towarzyszeniem wspólnotom i grupom modlitewnym, które już istnieją w ich diecezjach itd. Jeszcze jedna ważna uwaga: posługi zapewniane przez CHARIS nie są tylko "z góry na dół": nie przyjdą tylko z komisji lub od "ekspertów" wyznaczonych przez Międzynarodowe Służby Komunii. CHARIS ma być również miejscem "wymiany" i dzielenia informacji o programach formacyjnych, dobrych praktykach i udanych działaniach duszpasterskich, które zostały stworzone przez grupy lub wspólnoty w jednym kraju i mogą zostać przyjęte przez inne grupy czy wspólnoty w innych krajach.

Trzecie pytanie: **Jaką władzę ma CHARIS? Odpowiedź jest prosta: bardzo małą!** Jak mówią statuty w Art 1 § 3: "Jako ciało służebne CHARIS nie sprawuje jurysdykcji nad Katolicką Odnową Charyzmatyczną, ponieważ wszelkie formy wyrazu Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej podlegają jurysdykcji odpowiednich władz kościelnych. Służebna rola CHARIS nie ogranicza wolności jednostek lub grup w ramach Katolickiej Odnowy

Charyzmatycznej w ich kontaktach z władzami kościelnymi". Zatem wspólnoty, grupy modlitewne i wszystkie rzeczywistości Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej mogą same korzystać z różnych posług oferowanych przez CHARIS, ale **nie mogą być związane przez decyzje podjęte przez CHARIS**. W związku z tym chcę wspomnieć, że CHARIS stworzył system zapisów dla wspólnot. Celem jest poznanie istnienia wspólnot na całym świecie, aby CHARIS mógł im służyć zgodnie z ich oczekiwaniami. Rejestracja nie oznacza żadnego uznania ze strony Kościoła. Uznawanie jest zastrzeżone dla kompetentnej władzy kościelnej (Art 1 § 3). **Poprzez rejestrację wspólnoty wyrażają tylko swoje pragnienie, by dać się poznać i działać w komunii z całą Katolicką Odnową Charyzmatyczną**. Różne formy wyrazu Odnowy **nie stają się "członkami" CHARIS, ani nie ustanawiają z nim prawnego "powiązania"**: one tylko chcą poprzez CHARIS żyć w komunii ze wszystkimi innymi rzeczywistościami charyzmatycznymi.

Ostatnie wyjaśnienie. Struktura CHARIS zawiera trzy różne poziomy, one wszystkie tworzą jedną prostą "sieć". Tymi poziomami są Międzynarodowe Służby Komunii, Kontynentalne Służby Komunii i Narodowe Służby Komunii. Ta wielość "służb Komunii" istnieje dla lepszej efektywności w pracy, by być bliżej różnych rzeczywistości Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej na całym świecie z całą mnogością specyficznych duchowości oraz cech kulturowych i kościelnych. Ponieważ CHARIS nie jest ciałem zarządzającym, różne **Kontynentalne czy Narodowe Służby Komunii nie są "gałęziami" CHARIS. Nie otrzymują "delegacji" od zespołu międzynarodowego**. Muszą być utworzone w tym samym duchu co Międzynarodowe Służby Komunii, to znaczy, aby asystować, wspierać i pomaga

wszystkim formom wyrazu Odnowy w poszczególnych regionach i żeby pomagać i asystować lokalnym Biskupom i kapłanom. Jeśli jak na przykład tutaj w Brazylii mówimy o **CHARIS-Brazylia**, jak to się zaczyna dziać w niektórych innych krajach, może powstać nieporozumienie. W związku z tym zalecamy, aby **zamiast mówić o "CHARIS-Brazylia" po prostu powiedzieć Narodowe służby Komunii Brazylijskiej Odnowy Charyzmatycznej**, co oznacza, że odnosimy się do **służebnego ciała, które istnieje w Brazylii dla całej Odnowy Charyzmatycznej w Brazylii**.

2. Pragnienie Papieża

Utworzenie CHARIS jest inicjatywą samego Ojca Świętego Franciszka. W czerwcu 2015 napisał on do prezydentów ICCRS i Fraternali Katolickiej prosząc ich o rozważenie jednej służby¹. Potem wyznaczył grupę 4 osób, aby wykonały ten projekt i poprosił naszą Dykasterię o towarzyszenie tworzeniu się tej służby². Mogę zaświadczyć, że to jest dla niego bardzo ważne: za każdym razem, kiedy się z nim spotkałem nie omieszkał zapytać mnie o postęp w

---

1 Papież Franciszek, List skierowany do pani Moran i pana Barbosy, 12 czerwca 2015 r.

2 Papież Franciszek, List skierowany do Kard. Rylko, 27 kwietnia 2016 r.

pracy. CHARIS oficjalnie rozpoczęło swoją służbę w Niedzielę Zesłania Ducha Świętego 9 czerwca 2019. Tego samego dnia, na prośbę Stolicy Świętej ICCRS i Fraternia Katolicka przestały istnieć.

3. Trzy cele dla całej Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej

Papież poprosił CHARIS, by centralnymi punktami, które należy rozwinąć we wszystkich formach wyrazu Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej były służba i komunია, z głównymi celami rozprzestrzeniania się chrztu w Duchu Świętym, jedności Chrześcijan i życia charytatywnego. To są trzy cele, które muszą być jasne, ponieważ, jak on sam powiedział "to jest to, czego oczekuje Papież" od wszystkich rzeczywistości Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej. Oczywiście te "oczekiwania" nie są zamierzone jako "osobista" wola Papieża Franciszka zgodnie z niektórymi jego szczególnymi skłonnościami duchowymi. Te oczekiwania po prostu odzwierciedlają pragnienie większej wierności Ewangelii.

A. Przede wszystkim **dzielić się chrztem w Duchu Świętym**. To doświadczenie często oznacza początek podróży wiary dla wielu osób Odnowy Charyzmatycznej i zbiega się z radykalnym punktem zwrotnym w ich egzystencji. Papież jest przekonany, że to fundamentalne doświadczenie nie może pozostać „ekskluzywne”, ograniczone do Odnowy Charyzmatycznej. Jest przekonany, że Bóg udzielił tego daru łaski Odnowie Charyzmatycznej, aby pomóc całemu Kościołowi na nowo odkryć dar chrztu w Duchu Świętym. Dlatego Odnowa Charyzmatyczna musi stać się „instrumentem” i „kanałem”, aby to, co Bóg w niej obudził, stało się **wspólnym dziedzictwem wszystkich chrześcijan**. To nie jest łatwe i będzie wielkim wyzwaniem. Pojawi się opór i uprzedzenia, ale tego właśnie Papież chce od Odnowy Charyzmatycznej. Wróć do tego punktu później.

B. Po drugie **promować jedność**. Odnowa Charyzmatyczna jest ekumeniczna od samego początku, ponieważ to samo doświadczenie łaski, ten sam sposób modlitwy, ta sama manifestacja charyzmatów, to samo życie w komunii były przeżywane w identyczny sposób w różnych Kościołach i Wspólnotach kościelnych jak również w Kościele katolickim. Co więcej, Duch Święty, więź miłości i jedności w Trójcy, sam jest twórcą komunii. Oto zatem szczególne powołanie każdej grupy w Katolickiej Odnowie Charyzmatycznej: być w służbie jedności w Kościele katolickim i w służbie jedności między wszystkimi ochrzczonymi chrześcijanami, niezależnie od wyznania.

C. Po trzecie **służyć biednym**. Duch Święty jest tą samą boską miłością, możemy powiedzieć, „uosobioną” Miłością Boga. Dlatego On zawsze budzi w tych, którzy Go przyjmują, uczucie współczucia, miłosierdzia i miłości dla każdej osoby, szczególnie dla potrzebujących. Stąd szczególne zobowiązanie, jakiego Papież oczekuje od wszystkich członków Odnowy Charyzmatycznej, aby konkretnie oddać się służbie biednym - potrzebującym duchowo i potrzebującym fizycznym - uciekając przed pokusą zamknięcia się w indywidualistycznym i narcystycznym doświadczeniu duchowym.

Wszystkie te punkty zostały podkreślone w różnych przemowach ostatniej Pięćdziesiątnicy, w szczególności w przemówieniu Papieża, do lektury którego zachęcam³. Chciałbym teraz zaprosić was do wejścia w ducha, który doprowadził do stworzenia tej wyjątkowej nowej służby.

4. Odnowa Charyzmatyczna jako "strumień łaski"

Istnienie CHARIS jako nowej i wyjątkowej służby dla Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej opiera się na zrozumieniu tej rzeczywistości przez Kościół. W ślad za kardynałem Leo Josephem Suenensem, który został wyznaczony przez św. Pawła VI, aby podążał z Odnową we wczesnych stadiach, Papież patrzy na rzeczywistość Odnowy nie jak na stowarzyszenie lub ruch kościelny, ale jak na strumień łaski. Pozwólcie mi rozwinąć nieco tę różnicę, ponieważ jest ona niezbędna do zrozumienia myśli Ojca Świętego.

Stowarzyszenia lub ruchy kościelne są ciałami wewnątrz Kościoła, które gromadzą pewną liczbę wiernych, którzy rozpoznają się w określonym wspólnym życiu i apostołstwie, a także uznają wspólną drogę świętości, dostosowaną do ich szczególnej sytuacji i powołania. W tym sensie jedną z cech stowarzyszeń i ruchów kościelnych jest **członkostwo**: albo jest się członkiem, albo nie. Stowarzyszenie lub ruch kościelny nie ma na celu zgromadzenia wszystkich ochrzczonych: proponuje jedną ścieżkę wzrostu życia chrześcijańskiego wśród wielu innych.

Strumień łaski w Kościele jest bardzo różny. Kardynał Suenens, gdy mówił o Odnowie Charyzmatycznej, porównał ją do prądu oceanicznego, takiego jak Prąd Zatokowy na Atlantyku. Jest to ciepły prąd wodny, który ogrzewa Ocean Atlantycki i wpływa na umiarkowany klimat w północnej Europie. Dla Papieża Odnowa Charyzmatyczna jest podobna. Jest powołana, **aby ogrzać cały Kościół**, aby wszyscy ochrzczeni zostali odnowieni w Duchu Świętym. Dlaczego Odnowa Charyzmatyczna jest jak prąd? Wynika to z jej tożsamości. Charakterystyczne dla Odnowy Charyzmatycznej jest doświadczenie chrztu w Duchu Świętym. Doświadczenie to może otrzymać każdy ochrzczony, ponieważ po prostu odzwierciedla ono sam chrzest. Można powiedzieć, że przyjęcie chrztu w Duchu Świętym oznacza po prostu **pełne przyjęcie wszystkich łask otrzymanych podczas chrztu sakramentalnego**. W tym sensie Odnowa jest strumieniem łaski, z którego każdy może skorzystać. Można być jezuitą lub kapucynem i otrzymać chrzest w Duchu Świętym. Tak jest na przykład w przypadku Ojca Raniero Cantalamessa, kościelnego asystenta CHARIS. Można być członkiem stowarzyszenia lub ruchu kościelnego i otrzymać chrzest w Duchu Świętym. W żaden sposób nie powstrzymuje nas to od pozostania członkiem stowarzyszenia, do którego należymy. Można być kapłanem lub biskupem i mieć to samo doświadczenie.

---

³ Papież Franciszek, Przemówienie do uczestników Międzynarodowej Konferencji Liderów Międzynarodowej Służby Odnowy Charyzmatycznej - Charis, Aula Pawła VI, sobota, 8 czerwca 2019 r.

Jeśli Ojciec Święty wielokrotnie prosił członków Odnowy - a zwłaszcza CHARIS - o szerzenie chrztu w Duchu Świętym w całym Kościele, to właśnie dlatego, że jest przekonany, że chrzest w Duchu Świętym jest łaską, którą każdy ochrzczony może i powinien żyć. Jest to doświadczenie osobistej Pięćdziesiątnicy, wejście Ducha Świętego w życie osoby ochrzczonej, któremu towarzyszy doświadczenie nawrócenia i spotkanie z żywym Jezusem. Wszystko to powinno być częścią normalnego życia każdej ochrzczonej osoby powołanej do świętości. Odnowa Charyzmatyczna jako strumień łaski oferuje chrzest w Duchu Świętym całemu Kościołowi.

5. CHARIS nie jest strumieniem łaski, ale jest w jego służbie

W tym kontekście CHARIS należy rozumieć jako służbę dla tego prądu łaski. **Byłoby strasznym nieporozumieniem myśleć, że CHARIS „jest” nurtem łaski.** Nie o to chodzi. Strumieniem łaski jest Katolicka Odnowa Charyzmatyczna jako taka. CHARIS służy temu strumieniowi. CHARIS ma strukturę nadaną przez statuty zatwierdzone przez naszą Dykasterię. **Ta struktura nie jest jednoznaczna z Odnową Charyzmatyczną,** ale istnieje, by jej służyć. Dlatego ważne jest, aby we wszystkich krajach wyraźnie rozróżnić prąd łaski od struktury, która mu służy. Na przykład, statut CHARIS wymaga, aby w każdym kraju ustanowić Narodową Służbę Komunii dla całego nurtu łaski, to znaczy dla całej Odnowy Charyzmatycznej. Jednak ta **Narodowa Służba Komunii** jest tylko ciałem służebnym i **nie powinna być utożsamiana z całą Odnową Charyzmatyczną w tym kraju.**

6. Kilka wyjaśnień

Proszę pozwolić mi tutaj na cztery ważne komentarze.

A. **Jako służba, Krajowa Służba Komunii ma koordynatora.** Ta osoba jest w służbie komunii, ale **nie jest odpowiedzialna za strumień łaski:** ta osoba służy, ale **nie kontroluje Odnowy.** Jednym z aspektów Odnowy Charyzmatycznej jako prądu łaski jest to, że narodziła się bez założyciela. To dzieło Ducha Świętego. Duch Święty jest jedynym, który je prowadzi, On jest jego liderem. W związku z tym **Moderator CHARIS nie ponosi odpowiedzialności za Odnowę Charyzmatyczną całego świata;** on lub ona jest odpowiedzialna tylko za służbę, która jest dostępna temu nurtowi łaski. To samo dotyczy koordynatora Krajowej Służby Komunii: on lub ona jest sługą, a **nie przywódcą.** Jest to bardzo wyraźnie określone w statucie CHARIS, który stanowi, że jest to **służba bez władzy** (Art. 1 § 3). Autorytet spoczywa na kompetentnych władzach kościelnych, jak to wskażę później.

B. Statut CHARIS stanowi, że Krajowe Służby Komunii powinny być „nastawione tak szeroko, jak to tylko możliwe, a także otwarte na nowe i wyłaniające się rzeczywistości” (Art. 15). Tutaj **słowo „szeroko” odnosi się do posług świadczonych przez CHARIS, a nie do jego składu.** CHARIS musi dotrzeć do wszystkich form wyrazu Odnowy i „włączyć” ich do swojej służby, ale nie może „włączyć” wszystkich do swojego służebnego ciała. Rzeczywiście, widzimy wielkie zainteresowanie i pragnienie wielu form wyrazu Odnowy na całym świecie,

aby być w kontakcie z Krajową Służbą Komunii. Muszę powiedzieć, że cieszę się z tego. Jednocześnie nie zawsze jest możliwe, aby każdy konkretny przejaw Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej w kraju bezpośrednio uczestniczył w Narodowej Służbie Komunii. Na przykład tutaj, w Brazylii, bogactwo i różnorodność uniemożliwiają wszystkim fizyczną obecność. Na razie **Brazylijska Krajowa Służba Komunii jest służbą przejściową z około 40 „przedstawicielami”**. Oczywiście jest, że trudno skutecznie pracować w tak dużej grupie. Celem jest zmniejszenie do roku 2021 liczby „przedstawicieli”: rozsądnie wydaje się **mieć od 15 do 20 „przedstawicieli”**. Odnośnie składu, Statuty mówią, że: «Krajowe Służby Komunii powinny składać się z przedstawicieli rzeczywistości i form wyrazu strumienia łaski, które określają się jako część Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej i które pragną budować komunię z szeroką rozumianą i wieloraką rodziną Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej. Mogą one obejmować grupy modlitewne, wspólnoty, sieci, szkoły ewangelizacji, instytuty zakonne, wydawnictwa, konkretne posługi, inicjatywy ekumeniczne, młodzież itp.» (Art. 16).

Pragnienie komunii jest nie mniej uzasadnione. Powiedziano mi w CHARIS, że zaleca się każdemu krajowi **zorganizowanie jakiegoś krajowego lub regionalnego zgromadzenia osób odpowiedzialnych za wszystkie charyzmatyczne rzeczywistości**, aby umożliwić udział wszystkich rzeczywistości w kraju, które uważają się za część Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej, bez względu na wielkość, staż pracy, a nawet uznanie kościelne. Pozwoliłoby to każdej z tych rzeczywistości wysłać przedstawicieli. Nie zapominajmy, że **Narodowa Służba Komunii nie ma żadnej mocy decydowania, kto wchodzi w skład Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej, a kto nie**; ma za zadanie służyć we wspólnocie wszystkim rzeczywistościom, które uznają się za część tego prądu łaski. Jak wyjaśnimy później, **ci, którzy mają mandat rozeznania i przeglądu wszystkich rzeczywistości należących do Odnowy Charyzmatycznej, to biskupi**: jest to część ich posługi. Pomysł zorganizowania „krajowych lub regionalnych zgromadzeń” osób odpowiedzialnych we wszystkich rzeczywistościach charyzmatycznych może być przydatny w celu stworzenia miejsca komunii, miejsca wymiany i dzielenia się, które pozwoli każdemu się poznać i pomagać sobie nawzajem. Rzeczywiście, Krajowa Służba Komunii jest ciałem służącym komunii, ale nie jest jedynym miejscem, w którym buduje się i przeżywa komunię. Pewne inne miejsca i okazje są konieczne do stworzenia komunii. W niektórych krajach organizacja „narodowego zgromadzenia” liderów może być również sposobem zapewnienia bardziej szerokiej i otwartej Krajowej Służby Komunii.

C. W niektórych krajach stowarzyszenia lub sieci grup modlitewnych przyjęły swoją nazwę - w taki czy inny sposób - jako **Katolicka Odnowa Charyzmatyczna (CCR - Catholic Charismatic Renewal)**. Tak jest w przypadku sieci grup modlitewnych znanych jako **RCC-Brazylia. Stanowi to trudność**, ponieważ Odnowa jest szersza niż jakakolwiek pojedyncza grupa lub sieć grup. Odnowa obejmuje także nowe wspólnoty, wspólnoty religijne, posługi, szkoły ewangelizacji, sieci komunikacyjne (telewizja i inne), wydawnictwa itp. Wszystkie te

rzeczywistości stanowią część prądu łaski w kraju. Wraz z narodzinami CHARIS istnieje uznanie dla tej różnorodności i wezwanie, aby wszystkie jej rzeczywistości żyły w komunii. Jednym słowem: harmonia w różnorodności.

Dlatego **ważne jest, aby jedna „część” nie przyjęła nazwy „całości”**: „całość jest ważniejsza niż część” (Ewangelii Gaudium nr 234). Żadna konkretna grupa lub sieć grup nie powinna nazywać się „Katolicka Odnowa Charyzmatyczna” jako taka. Zaleca się, aby grupa w tej sytuacji wybrała dla siebie inną nazwę, a następnie, w dalszej specyfikacji, potwierdziła swoją przynależność do Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej. Innymi słowy, musimy zachować tożsamość strumienia łaski, czyli Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej, unikając wszelkich nieporozumień. Byłoby ważne unikanie w jakimkolwiek kraju struktury lub stowarzyszenia uznanego przez władzę kościelną, które przyjmowałoby tytuł strumienia łaski dla siebie jako monopol. Jeśli tak jest, to nasza Dykasteria prosi, aby ta struktura zmieniła nazwę, by uniknąć tych nieporozumień i lepiej służyć komunii. Zwracam się do was jako biskupów i proszę o zachowanie jak największej czujności w tej kwestii. To dla was, pasterzy lokalnego Kościoła, dobra okazja do duszpasterstwa, aby w pozytywny sposób wyjaśnić wszystkim członkom Odnowy naturę tego „prądu łaski” oraz cel i znaczenie zmian, które się dzieją, wyjaśniając, że grupy modlitewne i wspólnoty są związane z nurtem łaski i są częścią nurtu łaski, ale nie są one całym nurtem łaski.

D. Istnieje również inny rodzaj problemu. W niektórych przypadkach istnieje nadmierna struktura prądu łaski, co pociąga za sobą ryzyko wyłączności. Chcę powiedzieć, że dla niektórych osób doświadczenie chrztu w Duchu i bycie częścią jednej z wielu rzeczywistości tworzących Odnowę Charyzmatyczną nie jest wystarczające. Czasami to, co daje komuś legitymację do działania lub mówienia jako członek Odnowy, to przynależność do określonej grupy. W rzeczywistości zdarzyło się, że ludziom zabraniano mówić tylko dlatego, że nie są członkami tej samej grupy lub dlatego, że nie zgadzają się z niektórymi liderami. Lokalna Odnowa zabraniała członkom określonej wspólnoty przemawiać w grupie modlitewnej lub odwrotnie. Nie można tego kontynuować. Z tego samego powodu **ani CHARIS, ani Narodowa Służba Komunii nie mogą stać się rodzajem „wyższego organizmu”, który decyduje o tym, kto jest charyzmatyczny, a kto nie**. To, czego Ojciec Święty chciał od instytucji CHARIS, to właśnie zapobieganie tego rodzaju podziałom i kontrastom. Ojciec Święty pragnie głębokiej komunii wśród wszystkich form wyrazu Odnowy Charyzmatycznej.

7. Odpowiedzialność i rozeznawanie Biskupów.

My, biskupi, jako pasterze powierzonego nam lokalnego Kościoła, jesteśmy wezwani do rozeznawania, co jest dobre dla naszej diecezji. Dlatego w odniesieniu do Odnowy Charyzmatycznej ważne jest, abyśmy ćwiczyli to rozeznawanie w sposób konkretny, bez ślepego przekazywania go strukturom, które mogą czasami mieć bardzo stronnicze poglądy. W niektórych krajach biskupi wyznaczyli księdza lub osobę świecką, członka grupy

charyzmatycznej, jako odpowiedzialną za przegląd wszystkich rzeczywistości Odnowy Charyzmatycznej w tym kraju, całkowicie rezygnując ze swojej odpowiedzialności za duszpasterstwo osób zaangażowanych w Odnowę. Statuty CHARIS wyraźnie odnoszą się do rozeznawania **biskupów. Od was zależy rozeznawanie sytuacji w waszych diecezjach. Ani CHARIS, ani Narodowa Służba Komunii, ani żadna inna struktura Odnowy nie może zająć waszego miejsca.**

Każdy biskup musi być bardzo ostrożny i zawsze kroczyć cienką linią, unikając dwóch przeciwnych błędów. Po pierwsze, błędu polegającego na całkowitym przekazaniu władzy jakiemuś kapłanowi, świeckim liderom lub niektórym grupom, do tego stopnia, że stanie się tylko odległym „obserwatorem”. Po drugie, błędu trzymania dla siebie nadmiernej władzy nad Odnową Charyzmatyczną, do tego stopnia, że odmawia autonomii i swobody działania oraz zajmuje miejsce prawowitych liderów różnych grup.

Wiedz, że CHARIS, jako służba kościelna, jest zawsze do twojej dyspozycji, jeśli potrzebujesz informacji lub pomocy w rozeznawaniu. Myślę w szczególności o komisji teologicznej CHARIS, która zrzesza doskonałych teologów, którzy wewnątrz przestudiowali cechy tego prądu łaski.

Fakt, że Odnowa Charyzmatyczna jest nurtem łaski, w tym sensie, jak wyjaśniłem, jest dla nas, biskupów, trochę niewygodny. Wykonując naszą posługę, łatwiej nam radzić sobie z dobrze zdefiniowanym stowarzyszeniem lub ruchem kościelnym, bez nieuchronnej niejasności związanej z „nurtem łaski”. Tutaj Ojciec Święty stawia przed nami prawdziwe wyzwanie: czy jesteśmy gotowi zaakceptować, że Odnowa Charyzmatyczna jest nurtem łaski, powiewem odmłodzenia dla Kościoła poprzez działanie Ducha Świętego? Pewnego dnia Ojciec Święty przemawiając na kongresie Kongregacji ds. Życia Konsekwentnego w Rzymie powiedział, że Duch Święty był panem chaosu. Tak, Duch Święty zawsze przynosi nowe, często zaskakujące rzeczy. „Oto czynię wszystko nowe” (Ap 21, 5). Na przykład **w Brazylii** ludzie mówią o ponad **800 wspólnotach charyzmatycznych!** Jednocześnie nadal cytuję Ojca Świętego, że Duch Święty jest także panem harmonii.

8. Komunia z hierarchią i troską duszpasterską biskupów

Oczywiście ważne jest, aby Odnowa była w pełnej harmonii z hierarchią Kościoła. Chciałbym podkreślić podstawową kwestię wynikającą ze statutu CHARIS. Oczywiście jest, że każda **Narodowa Służba Komunii musi być ściśle powiązana z Konferencją Biskupów w swoim kraju.** Oznacza to w szczególności - i jest to oczywiste - że jeśli **Konferencja Episkopatu wyznaczy jednego lub więcej biskupów referencyjnych dla Odnowy, powinni oni uczestniczyć w spotkaniach Krajowej Służby Komunii** i wykonywać tam swoją posługę duszpasterską. Są również zaproszeni do aktywnego uczestnictwa w krajowych lub regionalnych spotkaniach liderów wszystkich charyzmatycznych rzeczywistości, o których już wspominałem. Jednak praca tych referencyjnych biskupów wykracza poza zwykłe

towarzystwie Krajowej Służby Komunii. Nie są „biskupami dla CHARIS” ani biskupami wyłącznie dla Krajowej Służby Komunii, oni są, szanując autorytet każdego biskupa w swojej diecezji, „**biskupami w służbie Odnowy Charyzmatycznej**”. Dlatego są wezwani do opieki duszpasterskiej nad całą Charyzmatyczną Odnową kraju, a nie do interakcji tylko z „przedstawicielami” Narodowej Służby Komunii. Znajdziemy tutaj rozróżnienie, które już uczyniłem: CHARIS nie utożsamia się z nurtem łaski, ale jest tylko w jego służbie. Dlatego konieczne jest kontynuowanie dobrej praktyki mianowania delegatów ds. Odnowy Charyzmatycznej w każdym kraju.

9. Długość mandatów w ramach CHARIS i w ramach Narodowej Służby Komunii

Wydaje mi się ważne, aby podkreślić inny element: długość mandatów. Intencją stojącą za statutem CHARIS jest zalecenie, na wszystkie stanowiska, 3-letniej kadencji, z możliwością przedłużenia jej tylko raz. Chodzi wyraźnie o przypadek Moderadora, członków Międzynarodowej Służby Komunii i „przedstawicieli” Kontynentalnych Służb Komunii (Art. 10 § 2 i Art. 14 § 5). Dotyczy to również „przedstawicieli” każdej Krajowej Służby Komunii. Nie jest to wyraźnie określone w statutach, ale jest zalecane. Taki jest „zamysł” (po łacinie „mens”) dokumentu. Celem jest **odnowienie liderów** w Katolickiej Odnowie Charyzmatycznej. Tak jak gdzie indziej w Kościele, tutaj też nie jest dobrze dla liderów, aby służyli w nieskończoność lub zbyt długo. Konieczne jest zatem odnowienie tych liderów, którzy **sprawowali swoje przywództwo** przez wiele lat, aby mogli zostać zastąpieni nowymi, być może mniej znanymi liderami.

Za tą dobrą praktyką odnawiania mandatów stoi umieszczanie młodych ludzi. Statuty CHARIS przywiązują dużą wagę do młodych ludzi. Jeśli przywódcy mają bardzo długie mandaty, bezpośrednią konsekwencją jest marginalizacja młodych ludzi. Teraz przypominam wam, że w 1967, kiedy Duch Święty zainicjował Odnowę Charyzmatyczną w Kościele katolickim, wybrał młodych studentów. Aby uruchomić swój prąd łaski, Duch zaufał młodym ludziom. Jak wiecie, Bóg się nie zmienia. Nawet dzisiaj Duch Święty chce ufać młodym ludziom. Ważne jest, abyśmy jako pasterze, również im ufali.

10. Wniosek: patrzenie naprzód z nadzieją

W 1975 Papież Paweł VI przywitał Odnowę Charyzmatyczną w bazylice św. Piotra i powiedział to historyczne zdanie: „Odnowa jest szansą dla Kościoła”. Jestem przekonany, że pod wpływem dzisiejszego impetu Papieża Franciszka wkraczamy w sprzyjający czas, kiedy Duch Święty chce rozszerzać swoje działanie wobec wszystkich ochrzczonych. CHARIS został stworzony, aby towarzyszyć temu czasowi. Zapraszam was, abyście jako pasterze wsparli tę wizję naszego Papieża i pozwolili, zgodnie z życzeniem Ojca Świętego, aby strumień łaski, jakim jest Katolicka Odnowa Charyzmatyczna, mógł dzielić ogień Ducha Świętego z całym Kościołem.

Dziękuję bardzo za wysłuchanie. Niech Pan was oświeca i prowadzi, abyście mogli towarzyszyć mądrością i kochać Katolicką Odnowę Charyzmatyczną w Brazylii i na całym świecie.